

§ 148

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan talousarvioehdotus vuodeksi 2021 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosiksi 2021–2023

HEL 2020-005480 T 02 02 00

Esitys

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esitti kaupunginhallitukselle kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vuoden 2021 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2021–2023 taloussuunnitelmaehdotuksen (liite 1).

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta merkitsi tiedoksi kaupunginhallituksen vuoden 2021 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2021–2023 laatimisohteet (liite 2).

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta merkitsi tiedoksi rakentamisohtelman, vuokra- ja osakehankintaehdotukset sekä liikuntapaikkarakentamisen ohjelmat vuosille 2021–30 (liitteet 3–5).

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ymmärtää, että koronapandemian taloudellisten vaikutusten vuoksi investointiohtelmaa on tarve sopeuttaa, mikä tarkoittaa hankkeiden myöhentämistä suunnitellusta.

Kulttuuri ja vapaa-aikalautakunta esittää huolensa raamin mukaisen talousarvioehdotuksen riittävydestä käyttötalouden osalta. Koronakriisi on lisännyt palvelutarvetta esimerkiksi nuorisotyössä. Kulttuuri- ja liikunta-avustuksilla on pystyttävä tukemaan kriisistä pahoin kärsineitä toimijoita. Haastavassa taloustilanteessa on kiinnitettävä erityistä huomiota alueelliseen tasa-arvoon ja palveluiden hyvään saavutettavuuteen. Resursseista ei pidä tinkiä henkilöstön hyvinvoinnin kustannuksella.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tärkeänä, että tiukemmassakin taloudellisessa tilanteessa toteutetaan hankkeita, jotka parantavat asuinalueiden vetovoimaa ja torjuvat eriarvoistumista. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toivoo, että toteutukseen päätyvien hankkeiden osalta vielä arvioidaan tilaohjelmia niin, että toteutettavissa hankkeissa voidaan toteuttaa useamman käyttäjän tarpeita. Tämä tarkoittaa nykyistä merkittävästi tiiviimpää toimialojen yhteistyötä palveluverkon suunnittelussa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta haluaa kiinnittää erityistä huomiota koulurakennusten suunnitteluun tavalla, joka tukee myös kulttuurin, vapaa-ajan ja kansalaistoiminnan tarpeita.

Aluehankkeista lautakunta korostaa erityisesti Kontulan ostoskeskuksen ja Oulunkylän aseman uudistuksia. Molemmilla hankkeilla on merkittävä vaikutus kaupungin elinvoimaan ja kuntalaisten hyvinvointiin.

Kontulan ostoskeskus on yksi Helsingin suurimpia kulttuurin ja vapaa-ajan palvelujen keskittymiä. Ostoskeskuksen kunnianhimoinen uudistaminen vastaa myös kaupungin tavoitteisiin eriarvoistumisen torjumisesta.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta näkee, että muutamien hankkeiden myöhäistäminen ehdotetulla tavalla synnyttää suuria toiminnallisia ja taloudellisia riskejä. Lautakunta pitää tärkeänä, että hankeohjelmasta jatketaan neuvotteluja. Rakennetun omaisuuden käyttökelpoisuuden, turvallisuuden ja terveellisyyden varmistamisen, työturvallisuuden sekä palveluiden jatkuvuuden näkökulmasta seuraavien hankkeiden osalta tulee jatkaa neuvotteluja suhteessa kaupunkiympäristön toimialan esi-tykseen:

- Yrjönkadun uimahallin perusparannus
- Itäkeskuksen uimahallin perusparannus
- Rikhardinkadun kirjaston perusparannus
- Oulunkylän jäähallin ja liikuntapuiston huoltorakennuksen perusparannukset
- Pasilan pääkirjaston perusparannus
- Suuntimopuiston monitoimitalon uudisrakennus

Töölön kisahallin peruskorjauksen osalta kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kiinnittää huomiota siihen, että peruskorjauksen siirtäminen neljällä vuodelle synnyttää merkittäviä toiminnallisia riskejä ja mitä todennäköisimmin tarpeita jo seuraavien vuosien aikana tehtäviin laajoihinkin korjauksiin. Töölön kisahallin peruskorjauksen poikkeuksellisen laajuuden vuoksi hankkeen aikataulusta tarvitaan vielä lisätietoja.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kiinnittää huomiota myös siihen, että merellisen strategian toteuttaminen edellyttää riittäviä tukitoimintoja merelliselle huollolle. Suunnitellun Kruunuvuorenrannan lisäksi sijainniksi selvitetään parhaillaan myös Santahaminaa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta korostaa, että nykyisten tukikohtien alueet on suunniteltu käytettäväksi asuntorakentamiseen ja erilaiset väliaikaissijainnit tulevat kaupungille kalliiksi. Merellisen tukikohdan hanketta on aikaistettava, koska nykyisistä tukikohdista ei ole mahdollista luopua ennen uuden rakentamista.

Toiminnan taloudellisuuden ja jatkuvuuden kannalta olisi tärkeää, että Hakasalmen huvilan perusparannus toteutettaisiin samanaikaisesti Finlanditalon peruskorjauksen kanssa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että Harjun nuorisotalosta tulisi laatia peruskorjaussuunnitelma. Tämän lisäksi rakennukseen tulisi laatia käyttösuunnitelma siten, että nuorisotyön ja järjestöjen toimintaedellytykset selvitetäisiin ja suunniteltaisiin yhdessä alueen asukkaiden kanssa Harjun tulevaisuutta aja-

tellen. Alueellinen nuorisotyö tulee huomioida myös itäisessä kanta-kaupungissa.

Erittäin huolestuttavaa ohjelmaluonnoksessa on edelleen pienentyvä kohdentamattomien korjaushankkeiden rahoitusvaraus, jota tarvittaisiin entistä enemmän tilojen pitämiseen turvallisina ja käyttökuntoisina hankkeiden alkamiseen saakka. Pienentyvä kohdentamattomien korjaushankkeiden investointirahoitusvaraus aiheuttaa paineita erityisesti liikunnan osalta käyttötalousmäärärahoihin.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta haluaa lisäksi kiinnittää huomiota irtaimen omaisuuden rahoihin. Irtaimen omaisuuden määrärahat vaikuttavat tilojen turvallisuuteen ja viihtyisyyteen ja mielikuvaan niiden kunnosta. Irtaimen omaisuuden määrärahoilla toteutetaan myös suuri osa Helsingin taidehankinnoista ja uusitaan liikuntapalvelujen työkoneet. Kesällä 2020 toteutettu kaupunkitasoinen laaduntarkkailuhanke nosti esille, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan palveluissa asiakkaita palvellaan ystävällisesti ja tilat ovat siistissä kunnossa. Samalla laaduntarkkailijat kiinnittivät huomiota opasteiden puutteisiin sekä saavutettavuuden ja esteettömyyden ongelmiin. Näihin asioihin tarvitaan juuri irtaimen omaisuuden määrärahoja.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että Roihuttarien noustua Superpesikseen Roihuvuoren pesäpallokenttä vaatii remontin. Lautakunta katsoo, että investointi on välttämätön. Tästä syystä talousarvioon tarvitaan määräraha kentän kunnostamista varten.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta lausuu huolensa Maunulatalon teknisten henkilöiden riittämättömyydestä. Maunulatalossa ei ole tällä hetkellä teknistä henkilökuntaa ollenkaan. Korkeatasoisen salitekniikan huomioiden se on välttämätöntä.

Lopuksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että kaikkein heikoimmassa asemassa oleville kaupunkilaisille suunnattujen palveluiden takaaminen on erityisen tärkeää. Lautakunta kannustaa toimialaa huomioimaan positiivisen erityiskohtelun näkökulman kaikessa toiminnassa ja toteaa, että positiivisen erityiskohtelun edistämiseen on varauduttava myös talousarviossa.

Käsittely

Asian aikana kuultavana olivat talous- ja suunnittelupäällikkö Ari Tirri, tilapalvelupäällikkö Matti Kuusela, liikuntapaikkapäällikkö Petteri Huurre ja ulkoilupalvelupäällikkö Stefan Fröberg. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus 1:

Sami Muttilainen: Lisätään esitysehdotuksen loppuun.

Lautakunta lausuu huolensa Maunulatalon teknisten henkilöiden riittämättömyydestä. Maunulatalossa ei ole tällä hetkellä teknistä henkilökuntaa ollenkaan. Korkeatasoisen salitekniikan huomioiden se on välttämätöntä.

Kannattaja: Pauliina Saares

Vastaehdotus 2:

Sami Muttilainen: Lisätään kappaleen (10) loppuun.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että Harjun nuorisotalosta tulisi laatia peruskorjaussuunnitelma. Tämän lisäksi rakennukseen tulisi laatia käyttösuunnitelma siten, että nuorisotyön ja järjestöjen toimintaedellytykset selvitettäisiin ja suunniteltaisiin yhdessä alueen asukkaiden kanssa Harjun tulevaisuutta ajatellen. Alueellinen nuorisotyö tulee huomioida myös itäisessä kantakaupungissa.

Kannattaja: Pauliina Saares

Lautakunta hyväksyi Sami Muttilaisen vastaehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus 3:

Pauliina Saares: Lisätään esityksen loppuun:

“Lopuksi lautakunta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että kaikkein heikoimmassa asemassa oleville kaupunkilaisille suunnattujen palveluiden takaaminen on erityisen tärkeää. Lautakunta kannustaa toimialaa huomioimaan positiivisen erityiskohtelun näkökulman kaikessa toiminnassa ja toteaa, että positiivisen erityiskohtelun edistämiseen on varauduttava myös talousarviossa.”

Kannattaja: Sami Muttilainen

Lautakunta hyväksyi Pauliina Saareksen vastaehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus 4:

Nasima Razmyar: Lisätään esityksen loppuun:

"Lautakunta toteaa, että Roihuttarien noustua Superpesikseen Roihuvuoren pesäpallokenttä vaatii remontin. Lautakunta katsoo, että investointi on välttämätön. Tästä syystä talousarvioon tarvitaan määräraha kentän kunnostamista varten."

Kannattaja: Pauliina Saares

22.09.2020

Lautakunta hyväksyi Nasima Razmyarin vastaehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus 5:

Nasima Razmyar: Lisätään kappaleen (4) jälkeen:

”Kulttuurin ja vapaa-ajan lautakunta esittää huolensa raamin mukaisen talousarvioehdotuksen riittävydestä käyttötalouden osalta. Koronakriisi on lisännyt palvelutarvetta esimerkiksi nuorisotyössä. Kulttuuri- ja liikunta-avustuksilla on pystyttävä tukemaan kriisistä pahoin kärsineitä toimijoita. Haastavassa tilanteessa on kiinnitettävä erityistä huomiota alueelliseen tasa-arvoon ja palveluiden hyvään saavutettavuuteen. Resursseista ei pidä tinkiä henkilöstön hyvinvoinnin kustannuksella.”

Kannattaja: Sami Muttilainen

Lautakunta hyväksyi Nasima Razmyarin vastaehdotuksen yksimielisesti.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Sami Muttilaisen vastaehdotuksen 1 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 1

Otto Meri

Ei-äännet: 8

Jussi Chydenius, Heimo Laaksonen, Sami Muttilainen, Terhi Peltokorpi, Pauliina Saares, Johanna Sydänmaa, Niilo Toivonen, Laura Varjo-kari

Tyhjä: 4

Silja Borgarsdóttir Sandelin, Mika Ebeling, Arja Karhuvaara, Nasima Razmyar

Poissa: 0

Kulttuuri ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Sami Muttilaisen vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 1–8. (4 tyhjää).

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

22.09.2020

Kirsti Laine-Hendolin, hallintojohtaja, puhelin: 310 87751
kirsti.laine-hendolin(a)hel.fi
Ari Tirri, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 85510
ari.tirri(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvio 2021 perusteluteksti, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- 2 Vuoden 2021 talousarvioehdotuksen raami sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2021-2023 laatimisohteet
- 3 TAE 2021-30_Talonrakennushankkeet
- 4 TAE 2021-30 Vuokra- ja osakehanke-ehdotukset
- 5 TAE 2021-30 Liikunta-alueet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittää kaupunginhallitukselle kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vuoden 2021 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2021–2023 taloussuunnitelmaehdotuksen (liite 1).

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta merkitsee tiedoksi kaupunginhallituksen vuoden 2021 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2021–2023 laatimisohteet (liite 2).

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta merkitsee tiedoksi rakentamisohtelman, vuokra- ja osakehankintaehdotukset sekä liikuntapaikkarakentamisen ohjelmat vuosille 2021–30 (liitteet 3–5).

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ymmärtää, että koronapandemian taloudellisten vaikutusten vuoksi investiohtjelmaa on tarve sopeuttaa, mikä tarkoittaa hankkeiden myöhentämistä suunnitellusta.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tärkeänä, että tiukemmassakin taloudellisessa tilanteessa toteutetaan hankkeita, jotka parantavat asuinalueiden vetovoimaa ja torjuvat eriarvoistumista. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toivoo, että toteutukseen päätyvien hankkeiden osalta vielä arvioidaan tilaohjelmia niin, että toteutettavissa hankkeissa voidaan toteuttaa useamman käyttäjän tarpeita. Tämä tarkoittaa nykyistä merkittävästi tiiviimpää toimialojen yhteistyötä palveluverkon suunnittelussa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta haluaa kiinnittää erityistä huomiota koulurakennusten suunnitteluun tavalla, joka tukee myös kulttuurin, vapaa-ajan ja kansalaistoiminnan tarpeita.

Aluehankkeista lautakunta korostaa erityisesti Kontulan ostoskeskuksen ja Oulunkylän aseman uudistuksia. Molemmilla hankkeilla on merkittävä vaikutus kaupungin elinvoimaan ja kuntalaisten hyvinvointiin.

Kontulan ostoskeskus on yksi Helsingin suurimpia kulttuurin ja vapaa-ajan palvelujen keskittymiä. Ostoskeskuksen kunnianhimoinen uudistaminen vastaa myös kaupungin tavoitteisiin eriarvoistumisen torjumisesta.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta näkee, että muutamien hankkeiden myöhäistäminen ehdotetulla tavalla synnyttää suuria toiminnallisia ja taloudellisia riskejä. Lautakunta pitää tärkeänä, että hankeohjelmasta jatketaan neuvotteluja. Rakennetun omaisuuden käyttökelpoisuuden, turvallisuuden ja terveellisyyden varmistamisen, työturvallisuuden sekä palveluiden jatkuvuuden näkökulmasta seuraavien hankkeiden osalta tulee jatkaa neuvotteluja suhteessa kaupunkiympäristön toimialan esitykseen:

- Yrjönkadun uimahallin perusparannus
- Itäkeskuksen uimahallin perusparannus
- Rikhardinkadun kirjaston perusparannus
- Oulunkylän jäähallin ja liikuntapuiston huoltorakennuksen perusparannukset
- Pasilan pääkirjaston perusparannus
- Suuntimopuiston monitoimitalon uudisrakennus

Töölön kisahallin peruskorjauksen osalta kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kiinnittää huomiota siihen, että peruskorjauksen siirtäminen neljällä vuodelle synnyttää merkittäviä toiminnallisia riskejä ja mitä todennäköisimmin tarpeita jo seuraavien vuosien aikana tehtäviin laajoihinkin korjauksiin. Töölön kisahallin peruskorjauksen poikkeuksellisen laajuuden vuoksi hankkeen aikataulusta tarvitaan vielä lisätietoja.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kiinnittää huomiota myös siihen, että merellisen strategian toteuttaminen edellyttää riittäviä tukitoimintoja merelliselle huollolle. Suunnitellun Kruunuvuorenrannan lisäksi sijainniksi selvitetään parhaillaan myös Santahaminaa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta korostaa, että nykyisten tukikohtien alueet on suunniteltu käytettäväksi asuntorakentamiseen ja erilaiset väliaikaissijainnit tulevat kaupungille kalliiksi. Merellisen tukikohdan hanketta on aikaistettava, koska nykyisistä tukikohdista ei ole mahdollista luopua ennen uuden rakentamista.

Toiminnan taloudellisuuden ja jatkuvuuden kannalta olisi tärkeää, että Hakasalmen huvilan perusparannus toteutettaisiin samanaikaisesti Finlanditalon peruskorjauksen kanssa.

Erittäin huolestuttavaa ohjelmaluonnoksessa on edelleen pienentyvä kohdentamattomien korjaushankkeiden rahoitusvaraus, jota tarvittaisiin entistä enemmän tilojen pitämiseen turvallisina ja käyttökuntoisina

22.09.2020

hankkeiden alkamiseen saakka. Pienentyvä kohdentamattomien korjaushankkeiden investointirahoitusvaraus aiheuttaa paineita erityisesti liikunnan osalta käyttötalousmäärärahoihin

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta haluaa lisäksi kiinnittää huomiota irtaimen omaisuuden rahoihin. Irtaimen omaisuuden määrärahat vaikuttavat tilojen turvallisuuteen ja viihtyisyyteen ja mielikuvaan niiden kunnosta. Irtaimen omaisuuden määrärahoilla toteutetaan myös suuri osa Helsingin taidehankinnoista ja uusitaan liikuntapalvelujen työkoneet. Kesällä 2020 toteutettu kaupunkitasoinen laaduntarkkailuhanke nosti esille, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan palveluissa asiakkaita palvellaan ystävällisesti ja tilat ovat siistissä kunnossa. Samalla laaduntarkkailijat kiinnittivät huomiota opasteiden puutteisiin sekä saavutettavuuden ja esteettömyyden ongelmiin. Näihin asioihin tarvitaan juuri irtaimen omaisuuden määrärahoja.

Esittelijän perustelut

Esittelijä on täydentänyt esitystään pöydälle panon aikana siten, että liitteiksi 3–5 on lisätty rakentamishjelma, vuokra- ja osakehankintaehdotukset sekä liikuntapaikkarakentamisen ohjelmat vuosille 2021–30. Tehdyt huomiot on lisätty esitysehdotukseen ja taustat esittelijän perusteluihin.

Lisäksi esittelijä on korjannut pöydälle panon aikana liitteessä 1 olevia kulttuurin ja liikunnan laitosavustusten summia vastamaan laitosavustusten esityksiä, jotka käsitellään tässä kokouksessa erillisenä asiana.

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös kolme tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kaupunginhallitus hyväksyi kokouksessaan 17.8.2020 vuoden 2021 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2021–2023 laatimishjeet. Samassa yhteydessä päätettiin, että lauta- ja johtokuntien tulee antaa talousarvioehdotuksensa 23.9.2020 mennessä.

Talousarvion laatimishjeissa todetaan vuoden 2021 talousarviota laadittavan poikkeuksellisen epävarmuuden aikana. Arviot koronakriisin kustannuksista ja tulomenetyksistä ovat suuntaa antavia. Lisäksi todetaan, että talouteen liittyvät negatiiviset riskit ovat merkittävät ja näkyvä tulevaan on hämärä. Korona -viruksen aiheuttamalla terveydellisellä, taloudellisella ja sosiaalisella kriisillä saattaa olla ennakoimattomia

vaikutuksia kaupungistumiskehitykseen, mikä voimistaa tulevien vuosien taloudellisia uhkakuvia.

Talousarvion laatimisohteen mukaan lauta- ja johtokuntien talousarvioehdotuksien tulee perustua kaupunkistrategian taloustavoitteisiin.

Laatimisohteen käyttömenojen kaupunkitasoinen kokonaisraami on johdettu strategian laskukaavalla, joka ottaa huomioon väestökasvun ja kustannustason muutoksen sekä 0,5 prosentin tuottavuustavoitteen. Vuoden 2021 lähtökohtana on hyväksyttyä vuoden 2020 talousarviota matalampi taso. Koronapandemian torjumiseksi tehdyt liikkumisrajoitukset ovat merkittävästi hidastaneet vuoden 2020 väestönkasvua sekä laskeneet peruspalvelujen hintaindeksi talousarvion laatimisohtetta merkittävästi matalammalle tasolle. Vuoden 2021 menokasvuprosentin pohjana on siksi 1,67 prosenttia vuoden 2020 hyväksyttyä talousarviota matalampi taso.

Kaupunginhallitus ei ole ehdotuksessaan antanut toimialakohtaisia raameja. Kaupunkistrategiassa hyväksytyllä laskukaavalla toimintamenojen kasvuprosentti on 2,54 prosenttia. Kun tästä vähennetään vuoden 2020 aikana tehty sopeutus, käyttötalouden menot voivat kasvaa vuonna 2021 0,86 prosenttia verrattuna vuodelle 2020 hyväksytyyn talousarvioon. Helsingin kaupungin vuoden 2021 talousarvioehdotuksen toimintamenojen raami on 4 221,8 miljoonaa euroa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala esittää talousarvioehdotuksessaan 0,86 prosentin katemuutosta eli 1 663 000 euroa verrattuna vuoden 2020 hyväksytyyn talousarvioon.

Tämän lisäksi toimiala esittää ns. teknisinä talousarviolisäyksinä kaupunginmuseolle ja taidemuseolle alueellisiin vastuutehtäviin kohdennettujen valtionosuuksien osalta 281 000 euroa sekä luotsi-toiminnan kustannuksiin 200 000 euroa ja 150 000 euroa nuorten työllistymiseen kohdennettavaksi Kesäseteli-toiminnon rahoittamiseksi.

Alueelliset vastuumuseotehtävät tulivat Helsingin kaupunginmuseolle ja HAM Helsingin taidemuseolle uusina tehtävinä vuodelle 2020 ja niihin saadaan valtiolta kohdennettu valtionosuus. Koska päätökset uusista tehtävistä tulivat talousarvion käsittelyn jälkeen, näihin menoihin myönnettiin vuodelle 2020 ylitysoikeus.

Luotsi-toiminta on pitkään sosiaali- ja terveystoimialan ja nuorisopalvelujen yhteistyönä tehty kohdennetun nuorisotyön moniammatillinen työmuoto. Toimialat ovat sopineet, että työyhteisöjen näkökulmasta on selkeämpää, että kaikki työntekijät siirtyvät nuorisopalveluihin.

Kesäseteli on peruskoulunsa päättävälle nuorille tarjottava mahdollisuus kesätyöhön. Kesäseteliin on ollut määrärahavaraus sekä nuorisopalveluissa että kaupunginkanslian elinkeino-osastolla. Kaupunginkanslia ja elinkeino-osasto ovat sopineet, että on selkeämpää, että koko varaus on kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla.

Toimialan katemuutos, huomioiden tekniset määrärahamuutokset, verrattuna vuoden 2020 talousarviossa määriteltyyn tasoon on 1,2 %, yhteensä 2 294 000 euroa.

Strategia ja sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategia on kaupungin keskeisin toimintaa ohjaava asiakirja ja johtamisen väline. Kaupunkistrategian toteuttamisen ja seurannan tärkein väline on kaupungin talousarvio ja taloussuunnitelma.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 27.9.2017 kaupunkistrategian vuosiksi 2017–2021. Kaupunkistrategia on lähtökohtana valmisteltaessa talousarvioehdotusta sekä muita valtuustokauden talousarvioita ja toimenpiteitä. Kaupunginvaltuusto päätti myös, että strategian toteuttamista arvioidaan ja seurataan osana vuosittaista talouden ja toiminnan seuranta. Valtuustokauden puolivälissä tehdään etenemisen tarkastelu.

Kaupunkistrategia 2017–2021 korvaa erillisohjelmat ja vastaavat, eikä toimialoilla laadita omia strategioita, ohjelmia tai vastaavia. Kaupunkistrategia linjaa pitkän aikavälin tavoitteet. Strategiaa toteutetaan talousarvion ja taloussuunnitelman sekä toimialojen tulosbudjetin ja toimintasuunnitelmien kautta. Sitovien toiminnallisten tavoitteiden tulee perustua kaupunkistrategiaan. Toimialojen tulee sitovia toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita asettaessaan kiinnittää huomioita siihen, että tavoitteet ovat toimialatasoisesti merkitseviä ja antavat riittävän kuvan toiminnasta. Tavoitteiden tulee olla toteutettavissa annetuilla määrärahoilla ja tavoitteiden toteutumisen mittaamisen tulee olla selkeää.

Päätavoitteet vuodelle 2021

Helsingin kulttuurin ja vapaa-ajan kenttä on kärsinyt koronapandemian aiheuttamasta poikkeustilasta erittäin paljon. Toimialan toiminnoissa kävijämäärät ovat laskeneet, tuotantoja ja tilaisuuksia on peruttu ja tulot ovat vähentyneet. Monet kumppanit ovat toiminnallisissa ja taloudellisissa vaikeuksissa. Vuoden 2021 päätavoitteena on toiminnan volyymin palauttaminen koronaa edeltävälle tasolle. Kulttuurilla, liikunnalla, nuorisotyöllä ja kirjastoilla on suuri merkitys siinä, miten palautetaan ihmisten luottamus kaupunkielämään

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden projektit

Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien parantaminen (koko kaupungin yhteinen Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoite, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vetovastuulla)

Ikääntyneiden toimintamahdollisuuksien parantaminen (koko kaupungin yhteinen Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoite, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vetovastuulla)

Palvelustrategia – mitä palveluja kaupunki tuottaa itse, mitä se tavoittelee avustustoiminnallaan, missä palveluissa se tekee yhteistyötä ja mitkä palvelut se rajaa oman toimintansa ulkopuolelle (jatkuu vuodelta 2020)

Määrärahat

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala esittää vuoden 2021 talousarvion tuloksi 35 623 000 euroa ja menoiksi 231 936 000 euroa. Sitova toimintakate on -196 314 000 euroa. Tulot verrattuna talousarvioon 2020 ovat kasvaneet 1 000 000 euroa (2,9 %) ja menot vastaavasti 3 294 000 euroa (1,4 %). Tämä talousarvioesitys pienentää toimintakatetta 2 294 000 euroa (1,2%) vuoden 2020 talousarvioon verrattuna.

Vuoden 2020 tulosbudjettiin lisättiin Helsinki Biennaaliin kohdistuvia tuloja ja menoja 1 000 000 euroa. Tällä ei ollut katevaikutusta verrattuna talousarvion katteeseen. Koronatilanteesta johtuen Biennaali siirrettiin toteutettavaksi vuoteen 2021. Vuoden 2021 tulot esitetään samalle tasolle kuin vuoden 2020 tulosbudjetin tulot. Toimiala on tarkastellut hinnastorakennettaan ja tulomuodostusmahdollisuuksia. Tavoitteena on lisätä tulo-rahoitusta, mutta koronatilanteen haastavuudesta johtuen vuoden 2021 tulotavoite on asetettu vuoden 2020 tasolle.

Käyttömenoissa määrärahalisäykset tulosbudjettiin 2020 nähden on kohdistettu sopimukseen perustuviin henkilöstömenoihin 1 182 000 euroa, kustannustason muutoksiin sekä tilavuokriin 1 112 000 euroa.

Määrärahamuutokset sisältävät myös vastuumuseotehtäviin kohdennettuja valtionosuuksia 281 000 euroa, luotsitoiminnan 200 000 euroa sekä kesäseteli-toiminnon rahoituksen 150 000 euroa.

Indeksien, uusien tilojen vuokrien ja teknisten siirtojen lisäksi ehdotus sisältää kaksi strategista kohdennusta: liikuntapalvelujen kunnossapitomäärärahat ja lastenkirjallisuuden aineistohankinnat.

Liikuntapalvelujen kunnossapitomäärärahoja kasvatetaan 500 000 euroa korjausvelan vähentämiseksi ja liikuntapalvelujen kunnossapitomäärärahojen nostamiseksi lähemmäksi kaupunkiympäristön toimialan keskimääräistä kunnossapitomäärärahojen osuutta suhteessa neliöihin.

Tällä hetkellä liikuntapalvelujen kunnossapitomäärärahat (euroa/neliö) ovat noin puolet kaupunkiympäristön toimialan kunnossapitomäärärahoista, mikä synnyttää toiminnallisia riskejä ja kasvattaa korjausvelkaa. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tavoitteena on nostaa kunnossapitomäärärahoja vuosittain.

Lastenkirjallisuuden kysyntä kirjastoissa on kasvanut lähes kymmenen prosenttia lähivuosina, mikä tarkoittaa, että nykyiset aineistomäärät eivät riitä vastaamaan kysyntään. Tämä synnyttää pitkiä varausjonoja erityisesti suosituimpiin lastenkirjoihin. Lasten lukemisella ja lapsille lukemisella on merkittäviä, tieteellisesti todistettuja hyvinvointivaikutuksia. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala esittää siksi, että lastenkirjallisuuden aineistohankintoja kasvatetaan 250 000 euroa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on kokeiltu vuosina 2018-20 kolmi-vuotista, yhteistä kehittämisavustuksista. Määräaikainen hankekausi päättyy, jolloin varauksia vuodelle 2021 ei enää tehdä. Tästä johtuen kulttuurin avustussumma on ehdotuksessa 900 000 euroa pienempi kuin vuonna 2020. Vaikka varaus on kulttuurin avustuksissa, avustuksien kohdentamisesta on päätetty kulttuuripalvelujen, liikuntapalvelujen ja nuorisopalvelujen yhteistyönä.

Tämän lisäksi palvelujen ostot sekä aineiden ja tarvikkeiden määrärahat on budjetoitu 3,5 prosenttia vuoden 2020 tulosbudjettia alemmalle tasolle.

Toimialan laitosavustukset on käsitelty erillisellä esityksellä kaupunginhallitukselle

Investoinnit

Talousarviossa 2021 investointeihin esitetään 7179 000 euroa. Ehdotus on 2,3 miljoonaa euroa pienempi kuin vuoden 2020 talousarvion osana hyväksytyssä taloussuunnitelmassa. Ehdotetulla tasolla pystytään varmistamaan terveelliset ja turvalliset tilat ja palvelut, pitämään taidehankinnat ja liikuntavarusteiden hankinnat kestävällä tasolla, jatkamaan tuottavuutta parantavaa digitalisaatio-ohjelmaa, huolehtimaan uusien tilojen varustamisesta sekä korjaamaan huonokuntoiset tai hajanaiset varusteet ja kalusteet.

Talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaluonnos, vuokra- ja osakehankkeiden ehdotukset investointiohjelmaan sekä liikuntapaikkarakentaminen

Vuoden 2021 talousarvion valmisteluajataulun ja laatimishojjeiden päivituksen johdosta kaupunkiympäristön toimialalla ei ole mahdollista pyytää kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaluonnoksesta, vuokra- ja osakehankkei-

22.09.2020

den ehdotuksista ja liikuntapaikkarakentamisen ohjelmaluonnoksesta ennen kuin kaupunkiympäristölautakunta käsittelee talousarvioehdotuksensa.

Rakentamisohjelmaluonnos vuosiksi 2021–2030 pohjautuu vuoden 2020 talousarvion talonrakennushankkeiden rakentamisohjelmaan. Rakentamisohjelmassa olevat hankkeiden toteutusaikataulut ja rakentamiskustannukset on päivitetty vastaamaan nykyhetken tietoa ja ohjelmaan on lisätty hankkeita toimialojen hanke-esitysten perusteella.

Heikentyneen taloudellisen tilanteen johdosta kymmenvuotista investointiohjelmaa on päivitetty siten että vuotuinen investointitaso keskimäärin 73 miljoonaa euroa talousarvion 2020 investointiohjelman tasoa alempi. Investointihanketarpeisiin verrattuna muutos on vielä suurempi.

Investointiraamiin sopeuttaminen on jouduttu toteuttamaan myöhentämällä hankkeita. Lisäksi talonrakentamisen rakentamisohjelma ei sisällä aikaisemmista vuosista poiketen erillistä rahoitusvarausta kaikkien toimialojen kohdentamattomille korjaustöille, jonka tarve tulee kasvaan entisestään, mikäli hankkeita myöhennetään esityksen mukaisesti.

Esittelijän ehdotuksen yhteisvalmisteluun koskien rakennushankkeiden ohjelmaluonnosta ovat osallistuneet kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan palvelukokonaisuuksien johto ja toimialan sisäilmaryhmä.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan henkilöstötoimikunta käsittelee talousarvioesityksen kokouksessaan 28.8.2020.

Liite 1 sisältää:

Talousarvion perusteluteksti

Kaikkien kolmen käyttötalousosan talousarviokohtien määrärahat yhteensä

Käyttötalousosan TA-kohdan 41001 määrärahat

Käyttötalousosan TA-kohdan 41002 Kulttuurin laitosavustukset ja TA-kohdan 41003 Liikunnan laitosavustukset

Toimialan talousarvioehdotus palvelukokonaisuuksittain sekä toimialan yhteisiin tuloihin- ja menoihin eriteltynä

Irtaimen omaisuuden perushankintamäärärahat 2021–2030

Määrä- ja taloustavoitteet

Liite 2 sisältää:

Vuoden 2020 talousarvioehdotuksen raami sekä talousarvio- ja talous-suunnitelmaehdotuksen 2021–2022 laatimisohteet

22.09.2020

Asia/4

Liite 3 sisältää:

Talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaluonnos vuosiksi 2021–2030

Liite 4 sisältää:

Ehdotus vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevista uudis- ja peruskorjaushankkeista

Liite 5 sisältää:

Liikuntapaikka ja ulkoilualueiden rakentamishjelmaluonnos vuosiksi 2021–2030

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Kirsti Laine-Hendolin, hallintojohtaja, puhelin: 310 87751
kirsti.laine-hendolin(a)hel.fi
Ari Tirri, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 85510
ari.tirri(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvio 2021 perusteluteksti, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- 2 Vuoden 2021 talousarvioehdotuksen raami sekä talousarvio- ja talous-suunnitelmaehdotuksen 2021-2023 laatimisohejet
- 3 TAE 2021-30_Talonrakennushankkeet
- 4 TAE 2021-30 Vuokra- ja osakehanke-ehdotukset
- 5 TAE 2021-30 Liikunta-alueet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 17.09.2020 § 139

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta 17.09.2020 § 75

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 17.09.2020 § 25

Talouhallintopalveluliikelaitoksen johtokunta 17.09.2020 § 14

Kaupunkiympäristölautakunta 15.09.2020 § 519

22.09.2020

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 15.09.2020 § 188

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.09.2020 § 145

Pelastuslautakunta 15.09.2020 § 44

Pelastuslautakunta 08.09.2020 § 41

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 08.09.2020 § 122